

Notat - Ændret pris- og lønskøn 2023-2027

Sagsnavn: Budget 2024-27
Sagsnummer: 00.01.00-S55-2-22
Skrevet af: Brian Almann Hansen
E-mail: brian.hansen@randers.dk
Forvaltning: Budget
Dato: Den 8. august 2023
Sendes til: Byrådet (materiale til budgetseminar den 1. september 2023)

Hvert år opdaterer KL de pris- og lønskøn (PL-skøn), der anvendes ved kommunernes budgetlægning. I lighed med sidste år er der ved årets budgetlægning tale om forholdsvis store ændringer med betydelige konsekvenser for både udgiftssiden og indtægtssiden (bloktilskuddet) i Randers Kommune.

Formålet med dette notat er at vise konsekvenserne af de ændrede skøn for Randers Kommune vedrørende serviceudgifterne – både vedrørende 2023 samt budgetperioden 2024-27. Som det fremgår af tabellen i afsnit 3.3 er der tale om en betydelig nettomerindtægt for Randers Kommune, der kan indgå i råderummet for budget 2024-27.

Notatet er opdelt i følgende afsnit:

- Indledning (afsnit 1)
- Konsekvenser for Randers Kommune i 2023 (afsnit 2)
- Konsekvenser For Randers Kommune i 2024-27 (afsnit 3)

1 Indledning

De opdaterede PL skøn indeholder store ændringer i forhold til de skøn, der indgik ved budgetlægningen for 2023-26, jævnfør nedenstående tabeller der først viser de tal, der blev anvendt i budget 2023-26, dernæst tallene i basisbudget 2024-27 og til sidst forskellen:

GI skøn B 23-26 (pct.)	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27
Løn	2,70	3,60	3,60	3,60	0,00
Priser	1,86	1,86	1,86	1,86	1,86
Nyt skøn B 24-27 (pct.)	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27
Løn	2,55	4,07	5,10	5,10	5,10
Priser	4,35	4,26	4,26	4,26	4,26
Forskel	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27
Løn	-0,15	0,47	1,50	1,50	5,10
Priser	2,49	2,40	2,40	2,40	2,40

Forskelstallene viser, at de nye skøn på både priser og lønninger ligger væsentligt over de tidligere skøn – bortset fra lønnen 22/23, der er lidt lavere end tidligere skønnet.

Nedenfor beskrives nærmere, hvilke konsekvenser ovennævnte ændringer har for Randers Kommunes budget i både 2023 samt budgetperioden 2024-27.

2. Konsekvenser for Randers Kommune i 2023

Som det fremgår af ovenstående tabel, er det primært priserne, der har ændret sig i 2023 – i forhold til tidligere skøn.

Kommunerne bliver kompenseret for de ændrede PL skøn og KL har oplyst, at kompensationen på landsplan i 2024 er ca. 1,683 mia. kr. svarende til 28,2 mio. kr. for Randers Kommune.

Spørgsmålet er nu, hvordan merudgifterne som følge af de ændrede skøn ser ud for Randers Kommune i 2023, og hvordan dette håndteres.

Disse forhold beskrives nærmere nedenfor. Først vises de talmæssige konsekvenser, der kan beregnes i økonomisystemet. I nedenstående tabel ses både de ændrede PL-skøn i pct. og konsekvenserne i mio. kr.

I sidste kolonne ses den samlede ændring – heraf ses fx at de ændrede lønskøn medfører beregnede mindreudgifter på 5,1 mio. kr. for kommunen under ét, mens fx øvrige varekøb (art 2.9) viser merudgifter for 4,4 mio. kr.

Art	Tekst	GI PL (pct.)	Nyt PL (pct.)	Udgangspunkt 23 (mio. kr.)	Nyt 23 (ny PL) (mio. kr.)	Forskel (mio. kr.)
1	Lønninger	2,70	2,55	3.491,4	3.486,3	-5,1
22	Fødevarer	4,70	7,51	38,2	39,2	1,0
23	El og varme*	-6,28	-3,99	61,1	62,6	1,5
27	Anskaffelser	0,62	4,46	1,5	1,6	0,1
29	Øvrige varekøb	3,16	6,40	141,5	146,0	4,4
40	Tjenesteydelser uden moms	2,00	4,72	340,1	349,2	9,1
45	Entreprenør- og håndværkerydelser	1,50	3,20	65,8	66,9	1,1
49	Øvrige tjenesteydelser m.v.	2,00	4,72	282,0	289,5	7,5
	Øvrige poster (udgifter)			912,3	915,1	2,8
	Øvrige poster (indtægter)			-633,2	-637,1	-3,9
	I alt			4.700,7	4.719,2	18,6

*Art 2.3 hedder officielt "Brændsel og drivmidler", men da langt hovedparten vedrører el og varme er denne overskrift anvendt i det følgende.

Som det fremgår af tabellen, er den beregnede merudgift i 2023 for Randers Kommune i alt 18,6 mio. kr.

Dette dækker dog over forskellige poster, og det samlede forslag til udmøntning kan beskrives som følger:

- Mht. lønnen kan der beregnes mindreudgifter på 5,1 mio. kr. Denne mindreudgift vil normalt blive udmøntet gennem en tilhørende nedregulering af alle lønkonti i 2023. Det foreslås dog, at en sådan nedregulering af lønkonti ikke foretages i 2023 under henvisning til de stigende priser (jf. ovennævnte tabel).
- Mht. priser foreslås, at der heller ikke her sker udmøntning - bl.a. under henvisning til "ingen prisfremskrivning"¹. Samtidig foreslås dog, at der afsættes en pulje på 15 mio. kr. til at kompensere delområder, der kan blive ramt uforholdsmæssigt hårdt af de stigende priser. Herunder områder

¹ År 2023 er det sidste år med "ingen prisfremskrivning". Herefter vil der være fuld prisfremskrivning jf. de udmeldte satser fra KL.

med kontraktlige forpligtelser med indbygget indeksregulering af priserne - eksempelvis kørselskontrakterne på visiteret personbefordring samt kommunens huslejebetalinger. Omfanget af sådanne reguleringer kendes endnu ikke. Puljen foreslås udmøntet i forbindelse med regnskab 2023 efter indstilling fra forvaltningen. Anvendes beløbet ikke fuldt ud i den forbindelse kan et eventuelt restbeløb indgå i opgørelsen af det økonomiske råderum for næste års budgetlægning.

- De samlede efterreguleringer på kommunens demografiområder udgør 9,3 mio. kr. (der henvises til særskilt notat om demografireguleringerne for en nærmere beskrivelse). Det foreslås, at dette beløb finansieres af midtvejsreguleringen – bl.a. under henvisning til at efterreguleringen på skoleområdet primært vedrører stigende takstafregning på privatskoleområdet (som følge af de generelt stigende priser).
- Der blev i budget 2023-26 afsat en reserve på 5 mio. kr. varigt til forventet midtvejsregulering vedrørende ændrede priser. Med den modtagne kompensation kan det nu konstateres, at dette reservebeløb ikke er nødvendigt i 2023 og beløbet kan dermed indgå i den samlede råderumsopgørelse. Finansieringen kan kun anvendes i 2023, idet puljebeløbet fastholdes for 2024 og frem².

Forslaget til udmøntning kan nu sammenfattes som følger:

Konsekvens af ændret PL-skøn i 2023	Forslag til udmøntning
Modtaget kompensation	-28,2
Reserve i budget 23 til midtvejsregulering	-5,0
I alt	-33,2
Efterregulering (demografi)	9,3
Reservation til regnskab 2023	15,0
Overføres til råderum 2024-27	8,9
Balance	0,0

Tabellen viser, at den samlede finansiering udgør 33,2 mio. kr. Heraf skal der anvendes 9,3 mio. kr. til demografi (efterregulering 2023).

Tilbage er der i alt 23,9 mio. kr. Heraf foreslås (som nævnt ovenfor), at der afsættes en pulje på 15 mio. kr. vedrørende stigende priser til udmøntning i forbindelse med regnskabet for 2023. Anvendes beløbet ikke fuldt ud i den forbindelse kan et eventuelt restbeløb (som nævnt ovenfor) indgå i opgørelsen af det økonomiske råderum for næste års budgetlægning.

Tilbage er der et beløb på 8,9 mio. kr. der kan indgå i råderummet for budget 2024-27 (der henvises til det overordnede notat om basisbudget 2024-27 for en nærmere beskrivelse af råderummet).

² Puljen på 5 mio. kr. fastholdes fra 2024 og frem, idet KL har oplyst, at der i økonomiaftalen er forudsat en vækst fra 2023-24 på 4,2%, mens KL's aktuelle forventning kun er 4,1%. Der må således (alt andet lige) forventes en negativ midtvejsregulering i 2024 svarende til ca. 5 mio. kr. for Randers Kommune.

3. Konsekvenser for Randers Kommune i 2024-27

Ovennævnte ”beregnete merudgift” vedrørende 2023 føres automatisk videre til 2024 og frem som et budgetmæssigt niveauløft. Det vil sige, at selv om der (jf. ovennævnte afsnit) ikke udmøntes beløb i 2023 vil det højere niveau (som følge af de stigende priser i 2023) indgå i grundlaget for 2024 og frem.

Nedenfor vises de samlede konsekvenser af de ændrede PL-skøn for årene 2024-27 – både på udgiftssiden (afsnit 3.1), på indtægtssiden (afsnit 3.2) og det samlede nettoresultat (afsnit 3.3).

3.1 Udgiftssiden - konsekvens af ændret PL-skøn i 2024-27 (merudgift)

Nedenstående tabel viser merudgifterne i 2024-27 som følge af de ændrede PL-skøn:

Mio. kr., løbende PL	2024	2025	2026	2027
Løn	11,2	67,0	128,3	337,1
Priser	47,8	72,7	99,1	151,2
I alt	59,1	139,6	227,4	488,3

I 2024 kan der samlet beregnes merudgifter på 59,1 mio. kr. fordelt med 11,2 mio. kr. på løn og 47,8 mio. kr. på priser. De tilsvarende tal for 2025-2027 fremgår af tabellen.

Som nævnt ovenfor indeholder tallene for 2024 det beregnede løft for 2023. Dette fremgår af nedenstående tabel, hvor den isolerede effekt af det enkelte år ligeledes kan aflæses³:

Mio. kr., løbende PL	2024	2025	2026	2027
Merudgift 2023	18,6	18,6	18,6	18,6
Merudgift 2024	40,5	40,5	40,5	40,5
Merudgift 2025		80,6	80,6	80,6
Merudgift 2026			87,8	87,8
Merudgift 2027				260,9
I alt	59,1	139,6	227,4	488,3

3.2 Indtægtssiden – konsekvens af ændret PL-skøn i 2024-27 (merindtægt)

Som nævnt bliver kommunerne kompenseret via bloktilskuddet for de ændrede PL-skøn. Den samlede kompensation fordeles ud til kommunerne efter andelen af folketallet – og i dette tilfælde er det (modsat indkomstoverførsler) en fordel for Randers Kommune, idet kommunens andel af serviceudgifterne (1,63%) er lavere end andelen af folketallet (1,69%).

Udover kompensation fra bloktilskuddet er der i budget 2023-26 afsat en PL-pulje til finansiering af de stigende priser. KL foretog i september måned 2022 en opjustering af pris- og lønsskøn for perioden 2022-26. Som følge af det sene tidspunkt blev de beregnede konsekvenser heraf placeret som en pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning. Puljen udgør 17,5 mio. kr. i 2024 (24 PL) stigende til 61,8 mio. kr. i 2027 (27 PL).

Den samlede finansiering af de øgede PL-skøn kan specificeres som følger:

³ Årsagen til den store stigning i 2027 skyldes at der i det gamle budget 2023-26 ikke er indregnet en PL-stigning til 2027, så her er det den samlede stigning fra 2026/27 der angives og ikke ændringen.

Mio. kr. (løbende PL)	2024	2025	2026	2027
Bloktilskud (kompensation)	-65,3	-134,7	-212,0	-482,7
PL pulje i budget 23-26	-17,5	-37,7	-58,8	-61,8
Finansiering i alt	-82,8	-172,3	-270,8	-544,4

Finansieringen udgør således 82,8 mio. kr. stigende til 544,4 mio. kr. i 2027

3.3 Samlet resultat vedrørende 2024-27

Det samlede resultat vedrørende 2024-27 kan nu sammenfattes som følger:

Mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Ændret PL (udgiftssiden)	59,1	139,6	227,4	488,3
Ændret PL (finansiering)	-82,8	-172,3	-270,8	-544,4
I alt (nettomerintægt)	-23,7	-32,7	-43,4	-56,2

Tabellen viser en samlet nettomerintægt i 2024 på 23,7 mio. kr. stigende til 56,2 mio. kr.

Nettomerintægten i de enkelte år slår direkte igennem som en forbedring af råderummet i budgetlægningen 2024-27. Der henvises til hovednotatet om basisbudgettet for 2024-27 for en nærmere beskrivelse af råderummet.